

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

10.10.2023 р.

м. Одеса

№ 65/56-р/к

Справа № 59-10/2023

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради у період з 2021 року по липень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

Комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради справляло у період з липня 2021 року по липень 2023 року непередбачену законодавством плату за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що передбачає виготовлення виконавцем та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, яка встановлена наказом комунального підприємства «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності».

Такі дії комунального підприємства «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради у період з липня 2021 року по квітень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно – каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

Комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради у період з липня 2021 року по квітень 2023 року включало до технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови щодо встановлення споживачем лічильника води з визначеним класом точності,

зокрема класу «С», та обладнаним захистом від впливу зовнішнього магнітного поля; здійснення споживачем узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, що не передбачено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627.

Такі дії комунального підприємства «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

На комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради накладено штраф у загальному розмірі 11 200 гривень.

У ході розгляду даної справи комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради припинило вищенаведені порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 59-10/2023 про порушення комунальним підприємством «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання з попередніми висновками у справі відділу досліджень і розслідувань в Миколаївській області Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 14.09.2023 № 65-03/130 п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

- (1) Комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (далі - КП «Первомайськводоканал») (згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ідентифікаційний код юридичної особи «*(інформація з обмеженим доступом)*»; місцезнаходження: «*(інформація з обмеженим доступом)*»).
- (2) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП «Первомайськводоканал» за кодом КВЕД «*(інформація з обмеженим доступом)*».
- (3) У розумінні абзацу 13 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Первомайськводоканал» є суб'єктом господарювання.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (4) Відповідно до статей 3, 7, 12 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного

комітету України (далі – Відділення) здійснювався в межах Миколаївської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (5) Адміністративною колегією Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розпорядженням від 06.09.2023 № 65/63-рп/к розпочато розгляд справи № 59-10/2023 за ознаками вчинення КП «Первомайськводоканал» порушень, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (6) Копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 06.09.2023 № 65/63-рп/к про початок розгляду справи № 59-10/2023 надіслано на адресу КП «Первомайськводоканал» листом від 06.09.2023 № 65-02/1910 з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 06 000 438 714 28, яке вручено 13.09.2023.
- (7) Листом від 19.09.2023 № 65-02/2007 з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 06 000 469 166 00 Відділенням надіслано на адресу КП «Первомайськводоканал» копію подання з попередніми висновками від 14.09.2023 № 65-03/130 у справі № 59-10/2023, яке вручено 28.09.2023.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

3.1. Визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

- (8) Аналіз та дослідження становища КП «Первомайськводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювалось відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

3.1.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1.1. Суб'єкт господарювання

- (10) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (11) Об'єктом аналізу є КП «Первомайськводоканал» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (12) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

3.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Первомайськводоканал», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.1.2.2. Споживчі характеристики

- (16) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (17) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (18) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесено до комунальних послуг.
- (19) У відповідності до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
 - централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (20) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

3.1.2.3. Умови споживання

- (21) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово - комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 № 936/15627.
- (22) Вказаними нормативно-правовими актами передбачено надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення виключно на договірних засадах.

- (23) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (24) Таким чином, умовами споживання послуг є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2.4. Умови реалізації

- (25) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (26) КП «Первомайськводоканал» відповідно до розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 15.03.2019 № 77-Р видано ліцензію на провадження діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (27) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (28) КП «Первомайськводоканал», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та віднесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 30.04.2023.
- (29) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

3.1.2.5. Ціна

- (30) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (31) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (32) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (33) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (34) Тобто, тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для КП «Первомайськводоканал» затверджуються рішенням виконавчого комітету Первомайської міської ради Миколаївської області.
- (35) Відповідно до інформації, наданої виконавчим комітетом Первомайської міської ради Миколаївської області листом від 19.05.2023 № 3571/3-1-22 (вх. № 65-01/972 від

25.05.2023), рішенням виконавчого комітету Первомайської міської ради Миколаївської області від 12.06.2020 № 205 «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення комунальному підприємству «Первомайськводоканал» встановлено такі тарифи:

- на послуги з централізованого водопостачання для населення, бюджетних установ і організацій, інших споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання 27,30 грн. /1 куб.м;

- на послуги з централізованого водовідведення для населення, бюджетних установ і організацій, інших споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання 20,25 грн. /1 куб.м.

- дані тарифи введені в дію з 01.07.2020.

- (36) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на послуги, оскільки тарифи на ці послуги затверджує виконавчий комітет Первомайської міської ради Миколаївської області.
- (37) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Первомайськводоканал» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Первомайськводоканал».

3.1.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (38) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення;
 - споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (39) Виробником (виконавцем) послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є КП «Первомайськводоканал».
- (40) Споживачами послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Первомайськводоканал» послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (41) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (42) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (43) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів,

користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей,
- умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари замість наявних.

- (44) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (45) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (46) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не мають товарів – замінників.
- (47) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання та водовідведення.
- (48) Оскільки послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є послугою, яка не має замінників, відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.
- (49) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.3. Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (50) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (51) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (52) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
 - система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних

мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (53) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (54) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних та каналізаційних мереж.
- (55) За інформацією КП «Первомайськводоканал», наданою до Відділення, ним надаються послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення виключно в межах території міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються).
- (56) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал».

3.1.4. Часові межі ринку

- (57) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (58) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (59) Абзац 11 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплює, що пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (60) КП «Первомайськводоканал» уклало договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 та 2022 роках, а також у 2023 році, що чинні станом на липень 2023 року.
- (61) КП «Первомайськводоканал» залишався єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, області, де розташовані діючі водопровідно - каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал».
- (62) Таким чином, протягом періоду з 2021 року по липень 2023 року сукупність товарно - грошових відносин між КП «Первомайськводоканал» та споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Первомайська Миколаївської області не зазнала істотних змін.
- (63) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами даного ринку визначено період протягом 2021 року по липень 2023 року.

3.1.5. Визначення потенційних конкурентів

- (64) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (65) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (66) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (67) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (68) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (69) З огляду на зазначене, у КП «Первомайськводоканал» у період з 2021 року по липень 2023 року відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал».

3.1.6. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (70) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (71) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

3.1.7. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (72) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (73) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (74) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Первомайськводоканал», яке є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території міста Первомайська Миколаївської області, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (75) Враховуючи вищезазначене, КП «Первомайськводоканал» у період з 2021 року по липень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», є таким, що займало монопольне (домінуюче) становища з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

3.2. Визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення

- (76) Аналіз та дослідження становища КП «Первомайськводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснювалось відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики.

3.2.1 Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

3.2.1.1. Суб'єкт господарювання

- (77) Об'єктом аналізу є КП «Первомайськводоканал» - суб'єкт господарювання, який надає послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (78) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (79) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Первомайськводоканал», є послуги з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

- (80) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.2.2. Споживчі характеристики

- (81) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (82) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (83) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97, який набув чинності 13.07.2021), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами) (далі – Правила користування).
- (84) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (85) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено розділом III Правил користування.
- (86) Пунктами 1, 2 Розділу III Правил користування передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (87) Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (88) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;

- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

- (89) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (90) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (91) Основною споживчою властивістю послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто КП «Первомайськводоканал».
- (92) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, послуга з видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

3.2.2.3. Умови споживання

- (93) Умови споживання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.
- (94) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (95) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.2.4. Умови реалізації

- (96) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.
- (97) Для отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III

Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).

- (98) За результатами розгляду заяви та доданих документів виконавець послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови.
- (99) Процедури укладення договору про надання послуг з видачі технічних умов чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, не передбачено.

3.2.2.5. Ціна

- (100) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (101) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (102) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (103) Отже, виходячи з наведеного, товаром є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (104) Приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (105) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (106) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є КП «Первомайськводоканал».
- (107) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Первомайськводоканал» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.3. Визначення товарних меж ринку

- (108) Враховуючи, що централізоване водопостачання та централізоване водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється на платній основі, ця послуга є товаром.

- (109) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів – заміників.
- (110) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (111) Виходячи з положень пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (112) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (113) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення на певній території.
- (114) Територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал».

3.1.5. Часові межі ринку

- (115) Протягом періоду з липня 2021 року по квітень 2023 року КП «Первомайськводоканал» видавало технічні умови на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (116) Споживачі, які мають намір приєднатись до послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно – каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», можуть звернутись для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише до КП «Первомайськводоканал», оскільки дане підприємство є єдиним суб'єктом господарювання, який надає вищезазначені послуги.
- (117) Зазначені послуги надавалися КП «Первомайськводоканал» у досліджуваний період, тобто структура ринку залишалася незмінною.
- (118) Отже, часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у частині видачі технічних умов на приєднання до

систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є проміжок часу, що охоплює період з липня 2021 року по квітень 2023 року.

3.2.6. Визначення потенційних конкурентів

- (119) Господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню. Крім того, зважаючи на специфіку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення а також їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання вказаних послуг, а також отримання дозволу на спеціальне водокористування.
- (120) Внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання, централізованого водовідведення є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (121) З огляду на зазначене, у КП «Первомайськводоканал» у період з липня 2021 року по квітень 2023 року відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно – каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал».

3.2.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (122) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на досліджуваний ринок є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

3.2.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (123) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Первомайськводоканал» у період з липня 2021 року по квітень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно – каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», є таким, що займало монопольне (домінуюче) становище з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

4. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

4.1. **Справляння у період з липня 2021 року по липень 2023 року плати за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що передбачає виготовлення виконавцем та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, яка встановлена наказом КП «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності».**

що не відповідає законодавству

- (124) Згідно з інформацією КП «Первомайськводоканал», наданою листом від 15.06.2023 №315 (вх. № 65-01/1123 від 20.06.2023), підприємство, крім основної діяльності щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, надає, зокрема послуги з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води. Наказом керівника КП «Первомайськводоканал» від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності», який введено в дію з 01.07.2021, затверджена калькуляція на видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних та фізичних осіб-підприємців. Згідно із зазначеною калькуляцією вартість видачі технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних та фізичних осіб-підприємців становить 40,00 грн. та є дійсною у 2022 та у 2023 роках, зокрема, станом на липень 2023 року.
- (125) Згідно з інформацією КП «Первомайськводоканал», наданою листом від 28.08.2023 №709 (вх. № 65-01/1595 від 04.09.2023), встановлено таке.
- (126) Обсяг наданих КП «Первомайськводоканал» послуг з видачі технічних умов на встановлення індивідуальних приладів обліку води складає:
- 2021 рік: населення – 125 одиниць на суму 5000 грн., інші споживачі – 38 одиниць на суму 1520 грн.;
 - 2022 рік: населення – 94 одиниці на суму 3760 грн., інші споживачі – 23 одиниці на суму 920 грн.;
 - січень-липень 2023 року: населення - 63 одиниці на суму 2520 грн, інші споживачі - 45 одиниць на суму 1800 грн.
- (127) Кількість встановлених КП «Первомайськводоканал» індивідуальних приладів обліку води складає:
- 2021 рік: населення - 125 одиниць, інші споживачі - 38 одиниць;
 - 2022 рік: населення - 94 одиниці, інші споживачі - 23 одиниці;
 - січень-липень 2023 року: населення - 63 одиниці, інші споживачі – 45 одиниць.
- (128) Також КП «Первомайськводоканал» повідомило, що технічні умови на встановлення індивідуальних приладів обліку надаються споживачам (населенню та суб'єктам господарювання) в одному екземплярі, на підприємстві наявні заяви на видачу технічних умов. Крім того, КП «Первомайськводоканал» зазначило, що після встановлення приладів обліку води без одержання споживачем технічних умов у КП «Первомайськводоканал» не проводиться його опломбування та спожиті послуги не рахуються згідно з показниками приладів обліку; заміна лічильника виконується без отримання технічних умов на заміну.
- (129) Так, для прикладу, із заявами до КП «Первомайськводоканал» з проханням видати технічні умови на установку водоміру та його опломбування звернулися такі споживачі, зокрема:

2021 рік

«(інформація з обмеженим доступом)», заява від 03.08.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 08.09.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 28.09.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 10.12.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 08.10.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 21.10.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 17.11.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 10.10.2021;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 10.11.2021.

2022 рік

«(інформація з обмеженим доступом)», заява від 05.12.2022;

«(інформація з обмеженим доступом)», заява від 29.07.2022;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 05.12.2022;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 20.05.2022;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 01.04.2022.

2023 рік

«(інформація з обмеженим доступом)», заява від 23.06.2023;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 19.07.2023;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 14.04.2023;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 26.07.2023;
 «(інформація з обмеженим доступом)», заява від 24.07.2023.

- (130) Виходячи з наведеного, установка індивідуального приладу обліку води споживачу у м. Первомайську передбачає видачу споживачу КП «Первомайськводоканал» технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води та справляння відповідної плати за них.
- (131) Проте законодавством не передбачено видача технічних умов на встановлення приладів обліку води та, відповідно, справляння плати за їх видачу, з огляду на таке.
- (132) Частиною другою статті 41 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (133) Відповідно до статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (134) Згідно зі статтею 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільувачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (135) Пунктом 1 розділу V Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України передбачено, що споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (136) Пунктом 2 розділу V Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України передбачено, що оснащення об'єктів споживачів вузлами комерційного обліку здійснюється відповідно

до Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442 (далі – Порядок оснащення будівель).

- (137) У пункті 11 Порядку оснащення будівель визначено, що оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил та з урахуванням Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і не потребує видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, а також погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (138) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (139) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України технічні умови повинні включати, зокрема місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення.
- (140) Тобто технічні умови, які отримує споживач послуг, вже містять умови, зокрема щодо місця встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення.
- (141) Отже, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України передбачено надання технічних умов при приєднанні до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення, а не при встановленні приладів обліку води.
- (142) Таким чином, законодавством не передбачено вимог щодо надання виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води та, відповідно, справляння плати за їх видачу.
- (143) Натомість КП «Первомайськводоканал» всупереч вимогам законодавства затвердило наказом від 18.06.2021 №58 вартість видачі технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних та фізичних осіб-підприємців.
- (144) Отже, надання КП «Первомайськводоканал» платної послуги з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води, що відповідно передбачає отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, є безпідставним та неправомірним.

4.2. Включення у період з липня 2021 року по квітень 2023 року до технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення споживачем лічильнику води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля; здійснення споживачем узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, що не передбачено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення

в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово — комунального господарства України «Про затвердження Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627

- (145) Згідно з інформацією КП «Первомайськводоканал», наданою листом від 24.05.2023 № 279 (вх. № 65-01/987 від 26.05.2023), встановлено таке.
- (146) Обсяг наданих КП «Первомайськводоканал» послуг з видачі технічних умов на підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал», складає:
- 2021 рік: населення – 66 одиниць на суму 11 200 грн., інші споживачі – 43 одиниці на суму 9 030 грн.;
 - 2022 рік: населення – 57 одиниць на суму 9 690 грн., інші споживачі – 26 одиниць на суму 5 460 грн.;
 - січень-квітень 2023 року: населення - 17 одиниць на суму 2 890 грн, інші споживачі - 31 одиниця на суму 2 100 грн.
- (147) КП «Первомайськводоканал» надало вибірково копії технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал», виданих у період 2021-2022 років та у 2023 році з січня-по квітень (далі – технічні умови), аналізом змісту яких встановлено таке.
- (148) У технічних умовах, виданих з липня по грудень 2021 року та протягом 2022 року, у пункті 8 розділу «УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ», зазначено, зокрема: *«на водопровідному вводі водомірний вузол обладнати лічильником, обладнаним захистом від впливу зовнішнього магнітного поля».*
- (149) У технічних умовах, виданих у 2023 році (по квітень включно), у пункті 8 розділу «УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ» зазначено, зокрема: *«на водопровідному вводі встановити комерційний облік та обладнати лічильником класу С, обладнаним захистом від впливу зовнішнього магнітного поля».*
- (150) Зазначена вимога міститься в таких технічних умовах, виданих, зокрема:
- 2021 рік:
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
 - «(інформація з обмеженим доступом)»;
- 2022 рік:
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
 - «(інформація з обмеженим доступом)»;
 - «(інформація з обмеженим доступом)»;

- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;
- «(інформація з обмеженим доступом)»;

січень – квітень 2023 року:

- «(інформація з обмеженим доступом)»;
 - «(інформація з обмеженим доступом)»;
- (151) Включення у технічні умови щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал» умови щодо обов'язку споживача здійснити встановлення лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля, не відповідає законодавству, з огляду на таке.
- (152) Відповідно до законодавства видача виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення та отримання споживачем цих послуг технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є обов'язковою вимогою, тому невиконання вимог таких технічних умов є підставою для відмови споживачу в приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (153) Пункт 9 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції, що діяла на момент видачі технічних умов) містить вимоги, які повинні включати технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а саме:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.

- (154) У пункті 8 розділу «УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ» форми технічних умов, що є додатком 2 до Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, міститься перелік вимог щодо обладнання комерційного обліку на водопровідному вводі, які повинні зазначатись у цьому пункті технічних умов, а саме: місце установки, тип лічильника, діаметр.
- (155) Отже, Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України визначено вичерпний перелік вимог, які повинен включати виконавець послуг до технічних умов та, відповідно, які повинен виконувати замовник технічних умов (споживач), та не передбачено вимог щодо обладнання комерційного обліку на водопровідному вводі приладом обліку води (лічильником) певного класу точності, зокрема класу «С», або обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля.
- (156) Згідно з пунктом 1 розділу V Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (157) У статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що:
- затвердження типу засобу вимірювальної техніки - це рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу;
 - тип засобу вимірювальної техніки - сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією;
- (158) Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, про видані ними сертифікати перевірки типу засобів вимірювальної техніки. Сертифікат перевірки типу засобу вимірювальної техніки є документом, який засвідчує, що тип засобу вимірювальної техніки затверджено. Порядок ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки встановлюється нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності.
- (159) Відповідно до пунктів 2, 3, 4 розділу I «Загальні положення» Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 13.07.2016 №1161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 №1081/29211, Реєстр є електронною базою даних, що містить відомості про затвержені типи засобів вимірювальної техніки (далі – ЗВТ). Формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством "Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів" (далі – ДП "Укрметртестстандарт") шляхом унесення відомостей про затвержені типи ЗВТ та доповнень до них. ДП "Укрметртестстандарт" забезпечує оприлюднення Реєстру на своєму веб-сайті. Інформація в Реєстрі є

відкритою і загальнодоступною та розміщується у форматі, придатному для роздрукування.

- (160) Згідно з пунктом 4 розділу II «Формування та ведення Реєстру» до Реєстру вносяться такі відомості:
- назва та умовне позначення типу ЗВТ;
 - найменування та місцезнаходження виробника ЗВТ;
 - найменування та ідентифікаційний номер призначеного органу з оцінки відповідності, що видав сертифікат перевірки типу ЗВТ;
 - дата видачі та строк дії сертифіката перевірки типу ЗВТ.
- (161) Отже, для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання споживачами можуть встановлюватися будь-які типи засобів вимірювальної техніки (лічильники), що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки. При цьому зазначеними нормативно-правовими актами у сфері метрології та метрологічної діяльності не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами.
- (162) З огляду на зазначене, включення у технічні умови щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал» умови щодо обов'язку споживача здійснити встановлення лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля, що не передбачено законодавством, є безпідставним та неправомірним.
- (163) Також аналізом технічних умов встановлено, що у пункті 9 «Особливі умови» розділу «УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ» зазначено таке: *«Земляні роботи узгодити з управлінням ЖКГ, кабельними службами, Первомайським УЕГГ ПАТ «Миколаївгаз».*
- (164) Проте такі вимоги технічних умов не відповідають вимогам законодавства.
- (165) Як вже зазначалось вище, Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України визначено вичерпний перелік вимог, які повинен включати виконавець послуг до технічних умов та, відповідно, які повинен виконувати замовник (споживач) технічних умов.
- (166) Так, у пункті 9 «Особливі умови» розділу «УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ» форми технічних умов, що є додатком 2 до Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, міститься перелік вимог, які повинні зазначатись у цьому пункті технічних умов, а саме: необхідність будівництва резервуарів чистої води, підкачувальних пристроїв, установки діафрагм, обмежувачів витрат води, регуляторів тиску, використання систем оборотного та повторного промислового водопостачання.
- (167) Отже, вищезазначеною нормою не передбачено включення виконавцем послуг до технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та, відповідно, виконання споживачем такої вимоги як узгодження будь-яких інших робіт, в даному випадку, земляних робіт, яке повинно здійснюватися з певними установами, організаціями, підприємствами тощо. Такі вимоги не передбачені й іншими положеннями форми технічних умов та безпосередньо Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України. Також законодавством не передбачено покладання виконавцем послуг зазначених узгоджень, у разі їх необхідності, на споживача цих послуг.
- (168) З огляду на зазначене, включення у технічні умови щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал» умови щодо обов'язку споживача здійснити узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами

м. Первомайська, що не передбачено законодавством, є безпідставним та неправомірним.

4.3. Антиконтентні наслідки дій Відповідача

- (169) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (170) Надання КП «Первомайськводоканал» безпідставної та неправомірної платної послуги з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води, що відповідно передбачає отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки це призводить до понесення споживачами додаткових фінансових витрат у зв'язку з отриманням таких технічних умов.
- (171) Включення КП «Первомайськводоканал» безпідставно та неправомірно у технічні умови щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал» умов щодо обов'язку споживача здійснити встановлення лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля, що не передбачено законодавством, обов'язку споживача здійснити узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки це призводить до понесення споживачами додаткових фінансових витрат з придбання лічильника води із зазначеним класом точності, а також суб'єктів господарювання - виробників та/або продавців вузлів обліку води інших видів, які відповідають вимогам чинного законодавства, встановленим для засобів вимірювальної техніки та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців такої продукції; може призвести до понесення споживачами додаткових фінансових витрат та витрат часу для здійснення таких узгоджень.

4.4. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (172) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (173) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (174) Вищезазначені дії КП «Первомайськводоканал» стали можливими лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (175) Завдяки ринковій владі КП «Первомайськводоканал» нав'язує споживачам власні умови: під час встановлення приладів обліку води; в технічних умовах на придбання об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення, які не передбачені нормами законодавства, для можливості отримання цих послуг, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів цих послуг.

- (176) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.
- (177) Такі дії КП «Первомайськводоканал» були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку, адже в такому випадку, за наявності альтернативи у виборі виконавця послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Первомайська Миколаївської області споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями відповідних послуг, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.5. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (178) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «Первомайськводоканал», яке у період з 2021 року по липень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», що полягали у справлянні у період з липня 2021 року по липень 2023 року непередбаченої законодавством плати за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що передбачає виготовлення виконавцем та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, яка встановлена наказом КП «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, кваліфіковано Відділенням як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (179) Дії КП «Первомайськводоканал», яке у період з липня 2021 року по квітень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», що полягали у включенні у період з липня 2021 року по квітень 2023 року до технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення споживачем лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля; здійснення споживачем узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, що не передбачено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування

значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, кваліфіковано Відділенням як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (180) Відповідач у відповідь на розпорядження про початок розгляду справи та на попередні висновки у справі надав листом від 06.10.2023 №833 (вх. №65-01/1856) пояснення та документи, згідно з якими повідомляє таке.
- (181) З дати отримання розпорядження про початок розгляду справи КП «Первомайськводоканал» припинено дію наказу керівника Підприємства від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності». У підтвердження зазначеного Відділенню надано копію наказу керівника КП «Первомайськводоканал» від 08.09.2023 №63а «Про скасування плати на видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води», згідно з яким скасовано наказ від 18.06.2021 №58 на затвердження калькуляції на видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у зв'язку з відміною плати на видачу технічних умов на установку приладів обліку води.
- (182) Також у зазначеному листі повідомлено, що КП «Первомайськводоканал» виправлені порушення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Первомайськводоканал». Зауважено, що у технічних умовах у пункті 8 Підприємство вказувало вимогу до лічильника, але при прийомі лічильника та його опломбуванні контролерами Підприємства приймалися та опломбовувалися всі встановлені населенням та іншими споживачами лічильники, які є в Реєстрі затверджених засобів обліку вимірювальної техніки. Наразі Підприємством видані технічні умови, в яких вже не міститься вимоги про встановлення лічильнику класу «С» та антимагнітної стрічки, у підтвердження чого надано до Відділення копії нових технічних умов - від 03.10.2023 за № 103 та від 03.10.2023 №104.
- (183) У раніше виданих технічних умовах у пункті 9 Підприємство зазначало про необхідність узгодження земляних робіт з організаціями, які мають підземні комунікації, у нових технічних умовах від 03.10.2023 № 103 та від 03.10.2023 №104 не міститься цієї вимоги.
- (184) Відділення, здійснивши аналіз змісту вищезазначених технічних умов, встановило, що ці технічні умови не містять вимог про встановлення лічильнику класу «С» та антимагнітної стрічки та про необхідність узгодження земляних робіт з організаціями, які мають підземні комунікації.
- (185) Отже, надані Відповідачем пояснення та підтверджуючі документи свідчать про припинення Відповідачем у ході розгляду Відділенням справи № 59-10/2023 порушення у вигляді справляння непередбаченої законодавством плати за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також про припинення порушення у вигляді встановлення у технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимог про встановлення лічильнику класу «С» та антимагнітної стрічки; необхідність узгодження земляних робіт з організаціями, які мають підземні комунікації.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (186) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, висновок Відділенням про те, що:
- (187) КП «Первомайськводоканал», займаючи у період з 2021 року по липень 2023 року монополіне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», своїми діями, що полягали у справлянні у період з липня 2021 року по липень 2023 року непередбаченої законодавством плати за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що передбачає виготовлення виконавцем та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, яка встановлена наказом КП «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополіним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (188) КП «Первомайськводоканал», займаючи у період з липня 2021 року по квітень 2023 року монополіне (домінуюче) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», своїми діями, що полягали у включенні у період з липня 2021 року по квітень 2023 року до технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення споживачем лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля; здійснення споживачем узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, що не передбачено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополіним (домінуючим) становищем на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (189) Зловживання монополюючим (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (190) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюючим (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополююче (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (191) У відповідності до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (192) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (193) За інформацією КП «Первомайськводоканал», наданою листом від 24.05.2023 № 279 (вх. № 65-01/987 від 26.05.2023), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідно до Звіту про фінансові результати за 2022 рік КП «Первомайськводоканал» склав *«(інформація з обмеженим доступом)»* гривень.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482 (зі змінами та доповненнями), та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (зі змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи *«(інформація з обмеженим доступом)»*) у період з 2021 року по липень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», займало монополююче (домінуюче) становище з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

2. Визнати, що комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи *«(інформація з обмеженим доступом)»*) у період з липня 2021 року по квітень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Первомайська Миколаївської області, де розташовані діючі водопровідно – каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Первомайськводоканал», займало монополююче (домінуюче) становище з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

3. Визнати дії комунального підприємств «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «*інформація з обмеженим доступом*»), які полягали у справлянні у період з липня 2021 року по липень 2023 року непередбаченої законодавством плати за видачу технічних умов на установку індивідуального приладу обліку води для населення, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що передбачає виготовлення виконавцем та отримання споживачем технічних умов на встановлення приладів обліку води, яка встановлена наказом КП «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради від 18.06.2021 №58 «Про затвердження калькуляції на надання послуги по інших, неліцензованих видах діяльності», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. Визнати дії комунального підприємств «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «*інформація з обмеженим доступом*»), які полягали у включенні у період з липня 2021 року по квітень 2023 року до технічних умов щодо підключення об'єктів до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення споживачем лічильника води з визначеним класом точності, зокрема класу «С», та обладнанням захистом від впливу зовнішнього магнітного поля; здійснення споживачем узгодження земляних робіт з певними установами, організаціями, підприємствами м. Первомайська, що не передбачено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. За порушення, вказане у пункті 3 резолютивної частини цього рішення, накладати на комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «*інформація з обмеженим доступом*») штраф у розмірі 5 600 (п'ять тисяч шістсот) гривень.

6. За порушення, вказане у пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накладати на комунальне підприємство «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «*інформація з обмеженим доступом*») штраф у розмірі 5 600 (п'ять тисяч шістсот) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО